

.....
407.935
.....
SZK

**KALAUZ A MŰVÉSZHÁZ KERNSTOCK
KÁROLY RETROSPEKTIV KIÁLLÍTÁSÁHOZ**
1911. NOVEMBER-DECEMBER • SZERKESZTETTE RÓZSA MIKLÓS

ÁRA 1 KORONA

▣ 20 FILLÉR ▣

▣▣ KIADJA ▣▣

A MŰVÉSZHÁZ

(IV., KRISTÓF-TÉR 2)

W. BRANDT & SONS

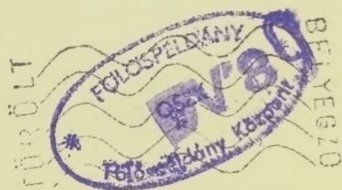
KALAUZ A MŰVÉSZHÁZ
KERNSTOCK KÁROLY
RETROSPEKTIV
KIÁLLÍTÁSÁHOZ

1911. NOVEMBER—DECEMBER

☒ SZERKESZTETTE: ☒
RÓZSA MIKLÓS

KIADJA A MŰVÉSZHÁZ
(MŰVÉSZETI EGYESÜLET)
IV., KRISTÓF-TÉR 2. SZÁM

(R
2)

407.935

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
3 760/1990
LELTÁRI SZÁM

A Művészház tisztikara: Teleki Géza gróf elnök, Edelsheim-Gyulai Lipót gróf alelnök, Iványi-Grünwald Béla alelnök, dr. Rózsa Miklós igazgató, Batthyány Gyula gróf, Ferenczy Károly, Horthy Béla, Kernstock Károly, dr. Madarassy-Beck Gyula báró orsz. képviselő, Rippl-Rónai József a művésztanács elnöke, Szüllő Géza orsz. képviselő, Vágó László, Zichy István gróf, dr. Kováts István ügyész, Borszéký Frigyes titkár, Kónyay Elemér műtáros.

A Művészház művésztanácsa: Csók István, Egry József, Falus Elek, Jaschik Álmos, Katona Nándor, Kisfaludi-Strobl Zsigmond, Kosztolányi-Kann Gyula, Körösfői-Kriesch Aladár, Ligeti Miklós, Málnai Béla, Olgay Ferenc, Pásztor János, Plányi Ervin, Rippl-Rónai József, Vaszary János.

Tiszteletbeli tagok: Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Rippl-Rónai József, Szinyei Merse Pál.

A kiállítás szervezési munkálatait dr. Rózsa Miklós igazgató intézte. A kiállítás rendezési munkálatait Kernstock Károly, Iványi-Grünwald Béla művészeti alelnök, Rózsa Miklós dr. művészeti igazgató és Borszéký Frigyes titkár végezték. A kiállítás plakátját Kernstock Károly rajzolta.

A kiállított műtárgyak eladását a műtárosi hivatal közvetíti.

A művásárló közönség figyelmébe! 1911. évi március hó 11-én tartott évi rendes közgyűlésünk az egyesületi alapszabályok 3. §. 3. pontja szerint alapító művésztagjaink tagdíj fejében fizetett műtárgyainak értékesítését határozván el, e művek eladását is kiállítási helyiségünkben a műtárosi hivatal közvetíti. Az ily módon eladásra kerülő képek ugyanott megtekinthetők.

A kiállítás ács munkáit Popper Zsigmond, a kárpitos munkát Kárpáti Henrik utóda, a festő munkát Guttmann és Fáludy, a villamos világítást Fischer és Társa r.-t. készítették. A kiállítás összes nyomtatványait a Budapesti Nyomda és Lapkiadó r.-t. szállította. A virágdisz Tost és Molnár műkertészetéből, a Minimax kézi tűzoltókészülékek a Magyar Minimax kézfecskendő-gyárból valók.

VÁZLAT (1899)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

SZILVASZEDŐK (1901)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

KERNSTOCK KÁROLY KÉPEINEK TULAJDONOSAI:

Bakos Márton, Bálint Dezső, Bálint Rezső dr., Bálint Zoltán,
Barakovics József, Bartóky József dr., Baráth Kálmán, Braun
Sándor, Diner-Dénes József, Diósy Béla dr., Egger Géza, özv. dr.
Engelmann Zsigmondné, Eötvös-Collégium, Erdélyi Lajos dr., Ernst
Lajos, Fábry Béla, Fleischl Róbert, Gábor Illés, Gábor Ignác,
Gerő Béla, Gerő Ödön, Gomperz Károly, Gozdsu Elek dr., Hélyey
Tivadar dr., Jánossy Béla dr., Kabos Ede, Kallós Ede, Kármán
Samu dr., Kemény Kálmán báró, Kiss Adolf dr., Komor Marcell,
Kohner Adolf dr., Kosztolányi Gyula, Kovács Adolf, Kovács Jenő dr.,
Kovács Mátyás, Lajta Pál, Lederer Arthur, Ligeti Miklós, Lingl
Károly, Löwengard János dr., Löwenstein Arnold, Löwenstein
Arnoldné, Lukovics István, Lukács József, Mátray Lajos, Márk
Lajos, M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum, Miklós Andor, Miklós Jenő,
Molnár Viktor dr., Művészet szerkesztősége, Nagy Sándor dr.,
jánoshalmi Nemes Marcell, Neumann Miksa dr., Pollacsek Károly dr.,
Polnai Pál, Révai Ödön, Schiffer Miksa, Serényi Miksa, Sólyom
Gyula, Spitzer Gyula, Stettka Gyula, Stricker Mór dr., Strickerné
Polányi Laura dr., Szabolcs Bálint, Szegedi Múzeum, Szépművészeti
Múzeum (Budapest), Szücs István dr., Tausz Béla dr., Telcs Ármin,
Tomanóczy István, Udinei Museo Civico, Vágó József, Vészi József,
Weiser Kálmán.

Budapest, 1911. november havában.

Nem véletlen, hogy éppen a *Művészház*, mely programmszerűen a *jövőért* dolgozik s a jövőt alapozza, tekint vissza néha-néha a *multba*, mint tavaly a nemzetközi impresszionista kiállítással, ez év elején Rippl-Rónai József retrospektív tárlatával s ma Kernstock Károly retrospektív kiállítása révén. A *Művészház* ugyanis elvből mindig a legexponáltabb hadállásokban küzd. Olyan áramlatok idején, mikor a művészeti konzervativizmus dicsőséget, sikert és népszerűséget jelent, a radikális modernség zászlóját lobogtatja, viszont olyankor, mikor a művészeti csatatér forradalmi zajtól hangos, erkölcsi kötelességet vél teljesíteni, ha fel-fel lebbenti a mult kárpitját. Azt a kárpitot, mely inögött a régi művészet emlékei bujnak meg szerény csendességben. Ehhez sem kell kisebb bátorság, mint a forradalmakhoz s a *Művészház* szívesen vállalja a nagy művészeti revolúció mai napjaiban a girondisták tán kevésbbé dekoratív szerepéért az erkölcsi felelősséget.

Mert szükségesnek és hasznosnak itéli ezt a szerepet éppen *ma*, mikor olyan jó idő jár a forradalmakra. Ma ugyanis nemhogy megköveznék a forradalmárokat, de mindjárt szentté is avatják őket s a régieknek még örülniök kell, ha agyon nem verik valamennyiöket. A *Művészház* pedig — éppen, mert a *jövőért* dolgozik s a jövőt alapozza — elől akar járni a multnak megbecsülésében is, mert hite és meggyőződése, hogy csak a multa építhetjük fel a jövőt, mert ez a jövő — még ha akarná — sem lehetne más, mint a multnak evolválta folytatása.

Ez a gondolat volt szülője Kernstock Károly retrospektív kiállításának is, mely gyönyörű és beszédes bizonyosság reá, hogy még egy olyan mindenképpen erre az utra praedesztinált művész is — mint a milyen Kernstock — csak az övéhez hasonló mult alapján futhatja meg a keresésnek, a kutatásnak — a *jövőért* való dicsőséges munkának — azt a végtelen utját, amit Kernstock befutott.

Szomorú tévedés ugyanis azt hinni, hogy *minden* művésznak *minden* művészeti forradalmat végig kell küzdenie s egyenesen végzetes következményü az a naiv hit, hogy újabb etappe-okat futhat meg valaki, mielőtt *előző* etappe-jában el nem jutott a fejlődés *lehető legjelső* fokára. És különben is, a legjobb művész is megtette a magáét, ha a maga *benső* evolúcióját becsületesen végigcsinálja — még ha ez az evolúció nem is ér el a legeslegújabb művészeti áramlatok legmagasabb hullámáig. Ez tán nem revolúció, csak evolúció, tán lassubb, csendesebb és nem explodál kifelé, de az egyszer elért eredmények megtartása és lehető tökéletességig fejlesztése annyira mindenesetre tiszteletreméltó, hogy a forradalmárságra egyénileg nem praedesztináltak, a legjobbak is, beérhessék vele. A művész is, a közönség is önmaga ellen vétkezik s együtt a magyar a művészet *jövőjét* ássák alá, ha értékmegállapításaikban a művészi áramlatok legfelsőbb hullámvonalát tekintik zsinórmértéknek s nem azt, hogy ki-ki mennyiben járja a *maga* utját s *ezen az uton* mennyiben ért el eredményeket. Mert ez az egyetlen *művészi* igazság, mely igazság volt tegnap, igazság ma és igazság léssen holnap is.

Kérjük a közönséget, fogadja a Kernstock Károly retrospektív kiállítását olyan szeretettel, amilyen becsvágygyal azt a *Művészház* megcsinálta s akkor annak értékes tanúságai bizonyára jótékonyan és megtermékenyítőleg fognak hatni az egész magyar művészetre.

RÓZSA MIKLÓS

KERNSTOCK KÁROLY

I. A FESTŐ

KERNSTOCK KÁROLY

Rippl-Rónai József
pasztellje után

A művészetnek nincsenek dogmái, csak megismerései és föltevésai vannak: olyanok, amelyeket tapasztaltunk, azután megértettünk, majd pedig újabb tapasztalás és újabb megértés folytán esetleg megtagadunk. A megismeréseknek és föltevéseknek a művészetben is az értelem a határuk. A művészetben is az értelem és a tapasztalás harmoniája a megismerésnek utja. Hanem ez az út sajátos körvonal: circulus vitiosus. A tapasztalás tanít megértésre és megértett dolgokból tapasztalat alakul. Minden új művészetnek a világ tapasztalásával kell megbirkóznia. A tapasztalataikhoz ragaszkodók úgy viselkednek, mint a dogmatikusok. Még ki is átkozzák azokat, akiknek az értelme új határokat szabott magának és tűzött ki nekik.

Minden művészeti konzervativizmus csak tapasztalatokhoz való ragaszkodás és tiltakozás s védekezés olyan megismerések és föltevések ellen, amelyek a tapasztalat még nem tett meg tudattá vagy föltevéssé, meggyőződéssé. És minden művészeti újszerűség vagy forradalom az értelem határainak küljebb tolását követeli.

A művészet kedvelője, bírálója nem hiszi el azt, amit nem értett meg, s nem érti meg azt, amit még nem tapasztalt. A tizenkilencedik század

második felének művészetkedvelői nem tudták elhinni, hogy Courbet vagy Manet pikturája új művészeti megismerések és föltevések megnyilvánulása. Ma már az ő festésük a tapasztalás kegyelmén élő megértésnek határain belül jutott. És Cezanne-on is ugyanugy nevetett az az értelem, amely még nem tapasztalta őt, mint ahogy valamikor Manet-n vagy később Van Gogh-on vagy Gauguin-en nevetett. Annak az újszerűségnek, amelynek Kernstock Károly egyik jellemzős kifejezője, ugyancsak a tapasztalatokhoz ragaszkodók értelemhatárait kell megostromolnia. Azokat a határokat pedig a megértés valamely fokáig eljutottak őrzik. Mindazt, ami azon a fokon túl van, nem hihetik el, nem érthetik meg, amíg csak az új tapasztalás ki nem tolja határaikat.

Hiába gunyolódnak azokon, akik az új művészet számára új megértést követelnek. A régi megismeréstől eltérő új megismerés mindig megértésre törekedhetik, mert mindig meg nem értettséggel találkozik. Csakis olyanok csufolódhatnak azon a követelésen, akik azt vallják magukról, hogy már mindent, ami volt, ami van s ami lesz, megértettek, s hogy csakis

az lehetséges, amit ők már értenek. Ez nem kulturgondolkodás, s az a csufolódás, ha csak nem mókázás: műveletlenség. Vajjon nem kicsinyes gög-e az, ha megértést követelő új törekvésekről, azért mert a tapasztalat körén kívül esnek, előre is azt mondják, hogy vagy nincs mit megérteni rajtuk, vagy egyáltalán érthetetlenek? A már jól elhelyezkedtek a megértés dolgában ugyanugy viselkednek, mint mindenütt egyebütt. Gyűlölik az ujjonnan érkezőket.

A becsületes meg nem értő beéri azzal, hogy a maga megnemértését konstatálja, de a fanatikus, az elfogult és a maga művészi érdekeit féltő megnemértő akárhányszor úgy tesz, mintha a meg nem értett dolgok titkos belsejét is látná: s az új megismeréseikkel jelentkezőket felsőségesen semmibe veszi, kineveti. Ezek az elfogult támadók szakasztott olyanok, mint az újak snobb rajongói. Nem is a fű növést hallják, hanem még a klorofil képződése közben történő atommozgást is. Ők azok, akik az újszerűséget diadalmas előretörtelésében megakasztanák, ha az új megismerés terjedése a megnemértők erőlködésén mulhatna. Az erőlködő, a terrorizáló meg nem értés a művészetben sohasem tudta megakadályozni azt, hogy az új megértés magától értetődöttségé ne váljon. Mint ahogy a megértést követelők is hiába terrorizálnak. Az értelem és a tapasztalás harmoniáját nem az erőszak szerzi meg.

Azok a mindent legjobban tudó és új megértések ellen tiltakozó megnemértők azzal intézték el nálunk még csak három-négy évvel ezelőt is a jelentkező moderneket, hogy Ganguin-utánzó, s ők intézik el őket most azzal, hogy Matisse utánzó. Pedig a tapasztalás még nem is iktatta be Gauguin vagy Matisset az ő megértésük körébe.

Kernstockra is így fogták rá akkor, amikor sárga aktját kiállította, sőt már akkor, amikor a teljesen másképp festett, mert más megismerésből fakadt stilizált arcképeket bemutatta, hogy Gauguin utánzója. Nem is a követője, hanem egyenesen utánzója. Semmi köze sincs hozzája; csak éppen őt is megkapta az a vágy, hogy az elművésziesedtség, az ellinomodottság szeretlen artista-készségéből kiszabadítsa a maga látását és előadását is. A francia mester a naivitásban ősi erőt, zavartalan művészenergiát keresett. Hajszolta tehát ennek a naivitásnak módját. Kernstock Károly az összefoglaló egyszerűség újabb lehetőségeit kereste. Az egyik primitív harmoniákat kutató, a másik nagymozgású ritmust. Az egyiket ez a kutatása új kolorizmusba terelte, a másik a rajz szentségét vallja. Gauguin a naiv képzelet útjait bujta, Kernstock a tudatos képmeglátás eredményeit igyekezett leszűrni. Ennek az ő képlátásának sajátos a törekvése is, tartalma is: a mozgások és formák ritmusát a dolgok strukturájából akarja megállapítani. Kernstock ezért nem éri be a dolgok megnézésével s a rájuk való emlékezéssel, hanem megtanulja alkatuk mivoltát. Egy-egy mozgás, egy tájék, egy-egy alak a maga nagy és fő alkotóiban jelentkezik az ő képeiben és rajzaiban.

Minden csak ornemens és az egész ornamentika ritmusszépséget fejez ki. Kernstock a ritmusnak szépségét a nagyvonalúságban, a nagy mozgásban, az eredők monumentalitásában látja. És ő is az impresszionizmuson keresztül jutott el ahhoz a naturalizmushoz, amely nem állapítja meg tárgyilagosan a látottakat és nem gyurja át őket szubjektív módon hangulattá, vagy színtokból stilizált dekorációvá, hanem a természetnek nagyszerű örök mozgásvoltát vallván, e mozgás ritmusának kikutatásában és ábrázolásában keres gyönyörűséget. A természetnek legmélyesébb megértése és megérzése nyilvánul az ő festészetében. A természet formaalkotásának megértése, s a formáknak mint ritmusanyagának átérzése. Ezért tartom én az ő festését a szó legmélyebb értelmében vett naturalizmusnak.

De képei itt vannak a *Művészház* kiállításán. A harmincnégy esztendő, ma-holnap husz esztendő óta festő művész beszámoló kiállításán. Az ő beszédességük hirdesse a művész új megismeréseit, régibb megismerései alakulását és újak elől való megvonulását. Nem eklekticizmust hirdet ez az alakulás, hanem egyéniség kibontakozásáról szól. Minden művészi egyéniség hatások alól és hatások közül, ráeszmélések, kutatások, meggyőződések, hipotézisek, megismerések közül bontakozott ki. A műtörténelem nagy művészegyéniégeinek is ez a kibontakozás a történetük. Csakis a mithológia tud egyszerűben kész egyéniségekről.

Ezen a beszámoló kiállításon föltárul Kernstock egész kibontakozó útja. Látjuk benne az ifju kezdő képeit, aki lelkesen nekivágott a tárgyilagosságnak, majd azokat

a képeket, amelyek a patétikus képtárgy-festéshez való megérkezést jelentik. Látjuk a művészt töprengése közben: kihez szegődjék, a képtárgy érdekessége, izgalma, vagy a képtartalom festői szenzációja mellé-e? Látjuk a kolorizmussal, az impresszionisztikus foltmámorban való mulatását, majd pedig a foltot, a színértékeket analizáló tépelődése közepette; látjuk a stilizálva dekorálás próbálkozását s végül a dolgok strukturáját megrögzítő, a természet ritmusának monumentalitását kifejező új festését. Eleintén, mint fiatal kezdőt, aki tudást keres és művészi hitre áhítozik, a korának egész nemzedékére ható nagy hatások kapják meg. Münchenben Bastien-Lepage utóhatása, majd Párisban Besnard nemzedéket nevelő tanítása meg-meg kapja. Amabból a naturalizmus készségét, emeből a kolorizmus örömet meríti. Azután hazatérve s a nagy hatásokat magával hozván, Benczur Gyula mesteriskolájába kerül. Ekkor festi meg „Agitator“-át. Majd később az udinei muzeumba került „Hajóvontatók“-at.

A hatások széteszlanak, a fiatal művész új megismerést keres s rátér az önmagával való foglalkozásra, a saját maga meglátásainak értékelésére. Valahogy az a meggyőződése érlelődik, hogy a dolgok pusztá lefestése, a szerzett benyomások reprodukálása, az ideogrammká lett festői érdekességek ábrázolása csak nagyszerű ügyesség, ha ugyan az ember nagyszerűen végzi őket. És kezdi a maga és a természet összefüggését kutatni s azon elgondolkozni, hogy a természet kész model-e a reprodukáló művész számára, vagy pedig nyers matéria-e az alkotó piktör számára?

Dömösön így nézi a természetet, s azok a plein-air képek, amelyeket itt fest, már ennek a természetmegértésnek termékei. Megfesti a „Munkások“-at, megfesti verőfényben tündöklő impresszionisztikus képeit. Már egyik sem pusztá model-reprodukálás, már mindmegannyi természetformálás. A festőiség mindenhatóságát vallja, s a legbujább színekben találja meg a festőiség egyedülvalóságát. Csak a szín a piktura, csak a folt és a szinharmonia a szép. Még erőszakosan tagadja az irodalmi kép-tárgy jogosságával együtt a kép tartalmáét is s ez utóbbtól is félti a festőiséget, de már utban van sajátos naturalizmusa felé.

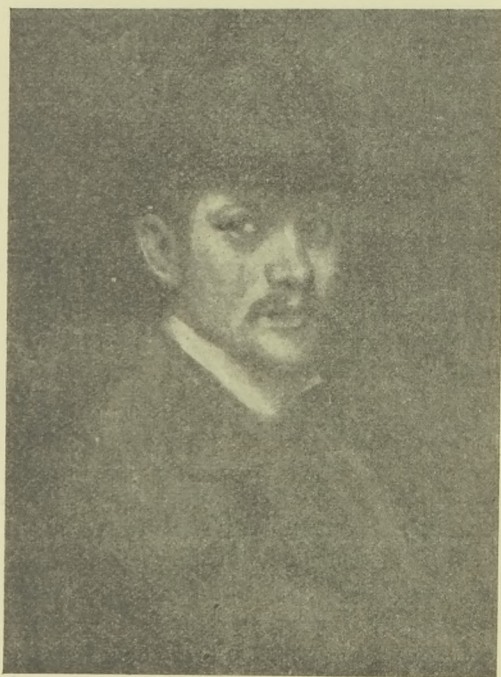
Rómában, Firenzében már csak megállapodásainak beigazolását keresi. A quattrocento igazából a magáé számára kér bizonyítást. De mintha még nem hinne magának, mintha még másutt is keresni akarná a természetformálásnak módját! Valamelyes spiritualisztikus utakon néz utánuk. És megkapja az a hipotézis és dogmájává készül lenni, hogy a festészet a valeurök és tonusok művészete. Megfesti „Szerelem“ című képét, majd az *Ülő aktot*. És a hipotézis szépségeitől eltelten, analizálni kez. A foltot szétbontja, már nem teszi össze. Megfesti *Három modelljét* és hatalmas *Anyá és gyermekét*. Senkinek sem a hatása alatt, csak saját tépelődésétől ösztökélten. Ez a nagy arckép újból gondolkodóba ejti. Ugy érzi, hogy az ember is csak dekoráció, s hogy a folt a nagy felület erejével hat, úgy érzi, hogy a kétméterű kép nem türi meg a negyedik méret felé is kandikáló mélységfestést. Megszabadultan megfesti stilizált családi arcképeit. Feltűnést kelt velük s maga ellen lázítja a meg nem értőket. Nevetnek rajta, s az értelem és a tapasztalat harmoniájának magasságából, a dogmatikusok indulatosságával kiátkozzák.

Kernstock a tetszést is, a támadásokat is diadalának tartotta, s vagy két évig megpihent a babérokon és a reája dobott köveken. Csak éppen tanult, tanulta a természetet. Kifürkészte ritmusát. Vagy ezer rajzot rajzolt itthon, Nyergesujfalun és Párisban. S azután jelentkezett a természetről való új tudásának bátor, egyszerű, nemes nyilvánulásaival. Ugy lehet, hogy ezek a képek csak próbatételek, de az elszánt erő és tudás próbatételei. Kiállítja a Miénk tárlatán a sárga aktot s azután a tőle félreállt Miénk művészeitől messzire térvén, a Nyolcak fiataljaival együtt száll sikra az új megismeréseknek, új föltevéseknek, új törekvéseknek új megértésre való jogáért. E korából valók nagy lovascsoport képe, a kettős akt, a magában baktató lovas, s a tájék strukturáját ábrázoló nagystilű tájképei. Es művészetének ebben a korában éri az egész modernségnek, az irodalom, a társadalom s a többi testvérművészet forrongó modernségének megértése, vele való szolidaritása.

GERŐ ÖDÖN

II.

A FORRADALMÁR.

KERNSTOCK KÁROLY

A művész
ifjúkori önarcképe

harcos, mint agitátor teszi. Ahová belemarkol, ott vihar és izgalom támad. Még a megtetsesült nemtörődömséget is kihozza a nyugalmából. Ezt pedig csak a legkevesebb ember tudja elviselni. Mert majdnem minden ember ilyen. Ha ki is békültek az ujjal, azt akarják, hogy ezt az ujjat szépen, nyugodtan, a régi módon tálalják eléjük, hogy a szokásaikban valahogyan meg ne zavarják őket.

Előttem azonban ez a vihar és ez az izgalom, az, hogy Kérnstock harcos és agitátor, kétszeresen értékessé teszik őt.

Nem csak azért, mert talán bennem is van valami a harcosból és az agitátorból. Hanem benne azt az egységességet látom, amit a mának csak nagyon kevés emberében lehet megtalálni.

*

A művészet egy önmagában való világ. Aki a szolgálatába áll, annak számára mellékesnek kell lennie minden másnak, ami ezen kívül esik. Így prédikálják ezt nekünk évszázadok óta és így mondja el a prédikációt majdnem minden művész.

De Kérnstock más véleményen van. Nemcsak a művészetét akarja átreformálni, hanem minden mást is, ami körülöttünk van. Nemcsak művész, hanem politikus is. És mind a kettő egységesen egyesül benne. Mint művész: forradalmár; mint politikus: ugyanaz, azonfelül

pedig nem csendes és meggondolt, hanem agitáló forradalmár, aki nemcsak az ecsettel, hanem írással és szóval is vihart és izgalmakat kavart föl.

És mindez nem valami túlradó, fékezhetetlen temperamentumnak a következménye. Ő, — Kernstock nem lármázó és nem kiabáló, nem olyan ember, aki elragadtatja magát.

A világfelfogása tette forradalmárrá.

Ebben a világfelfogásban benne van az ő művészeti felfogása is, egy rész belőle organikus hozzátartozó és ez a különös, ez a megzavaró az ő egyéniségében, ez az, ami a sok „de“-t kiváltja nemcsak művésztársai körében, hanem azoknak a körében is, akik politikailag vele érzésszerű rokonságban vannak.

A művészeknek ugyan gyakran van határozottan körülírt művészeti felfogásuk, de ami a világnézetet illeti, az számukra majdnem mindig mellékes dolog. Olyan ember mint a milyen Kernstock, akinél mindkettő egybefolyik, meg kell, hogy zavarja őket.

A politikai haladóknak viszont legtöbbször határozottan körülírt világfelfogásuk van, de a művészetről való felfogás mellékesnek tetszik előttük.

Innen van, hogy a művészet legnagyobb forradalmárai az élet többi vonatkozásában konzervatívek vagy reakcionáriusok, a legnagyobb politikai forradalmárok pedig a művészetben konzervatívek, sőt reakcionáriusok.

Kernstock azonban, épügy, mint a művészetében, forradalmár az életben is.

*

Kernstock szocialista világfelfogást vall, amely sohasem elégszik meg a külsőséges, felületes összefüggésekkel, hanem minden jelenségben a belső strukturát kutatja. Ez az, ami a materialista történelmi felfogást minden mástól megkülönbözteti.

Kernstock hűségese követője volt a modernségnek, épügy mint én. A külső megnyilvánulási formákat, tehát a szint és a világitást próbálta megrögzíteni és a keresését siker kísérte. Csak tovább kellett volna haladnia ezen az uton és az osztatlan taps hű maradt volna hozzá.

De a szocialista világfelfogás túl vezette őt a külső megjelenési formákon, el a jelenségek belső strukturájához.

Ez szükségképpen éles ellentétet hozott létre a művészete és egyéb ismeretei között. Amikor velem ugyanez történt, amikor bennem is kiéleződött az ellentét azok között a mélységek között, amelyeket a világfelfogásom nyitott meg előttem és ama nagyon szép, de mégis csak külsőségek között, amelyeket nekem a modern művészet nyújtott, félreálltam azzal a rezignált kijelentéssel, hogy csak akkor közeledek ismét a művészet felé, amikor az megint forradalmi lesz.

Kernstock volt az erősebb. Amikor ő is fölismerte azt az ellentétet, ami a világfelfogása és a művészete között volt, forradalmivá tette a modern művészetet, összhangzásba hozta a világfelfogásával.

Mert egy dolognak mindenki előtt valóságnak kell lennie. Az, ami Kernstock művészetében új, ugyanaz, ami a világfelfogásában új. Amint itt, úgy ott is a belső összefüggését keresi azoknak a dolgoknak, amiket művészileg meg akar fogni. Mint minden emberi viszonyban, úgy kint az életben is bizonyos struktív elemek a döntők.

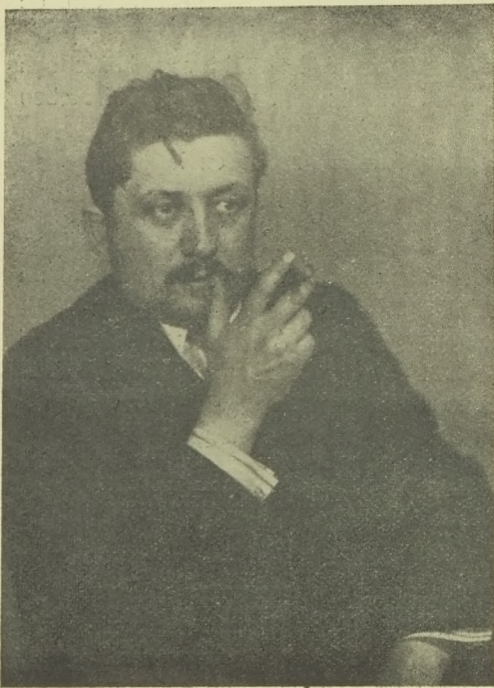
Amikor mi, agitátorok, a nyilvánosság pódiumán állunk, előtérbe állítjuk ezeket a döntő, struktív elemeket: az osztályharcot, a kizsákmányolást, a tőkekoncentrációt. Békebontóknak neveznek ezért bennünket, akik a szép, polgári harmóniát megsemmisítjük és elfelejtjük, hogy mi ebből egy magasabb, emberi harmónia felé törekszünk.

Kernstock, az egész, az egységes ember, ugyanazt teszi a képeiben, mint amit a szószéken csinál. Előtérbe tolja a természet határozott struktív elemeit, ezáltal mindenesetre megsemmisíti a modern festészetnek csak színből és világosságból szőtt harmóniáját, de ugyanakkor egy belső lényegnek a külső jelenséggel való magasabb harmóniája felé törekszik.

Üdvözlöm a *Művészházban* Kernstockot, nemcsak mint a jövő művészetének merész úttörőjét, hanem megköszönöm neki azt is, hogy engem ismét visszavitt a művészetéhez.

DINER-DÉNES JÓZSEF

GONDOLATOK A TERMÉSZETRŐL ÉS A MŰVÉSZETRŐL.

KERNSTOCK KÁROLY Gaiduschek Erzsé felvétele

A természet! Bizony az van. De azok az argumentumok, amelyekkel a fejünkhöz szokták vagdosni, azok nincsenek. A természet nem ilyen — mondják — a természet más, a természetben nincsenek ilyen emberek; a természet az természetes; ez a főargumentum.

* Nagyon hamar felejtene az emberek, az urak. Hisz még egy generáció sem mulott el azóta, amikor a természetes természetnek nem volt perspektívája, amikor a távoli hegyeket senki sem látta kéknek, amikor az árnyék fekete volt, a természet rajza együgyűbb volt a rossz fotografiánál, amikor a természetes természet barna volt, amikor a fák nem voltak zöldek, amikor a természetet nem volt szabad nagy megjelenésében is festeni, — amikor még nem a természetet a fejünkhöz vagdosó urak védték a tradíciókat.

A természet, oh az oly türelmes, nemcsak azt tűri el, hogy leleljék, de még az ellen sincs kifogása, hogy különböző iskolák kisajátítsák.

Tény pedig, hogy nézni a természetet az iskolák tanították. Tanították foltokban, a széles, a apos természetet és a hegyesen, a vonalkásan látottat; a folt-embert, a sik lát, a kigyózó bluzokat s még sok mindenféle „mást“.

Courbet, mikor legelsőnek hozta a színes, a levegős, az elevennek látszó természetet, mikor elkészült a „Demoiselle au bord de la Seine“-el, ezzel a csodásan szép képpel, aligha gondolt arra a belőle keletkező iskolára — a naturalistákra — akik mihamar meghozták csalhatatlan szabályait! Ezek a szabályok megvoltak — de hol volt belőlük a Courbet szelleme?

Leültek a természet elé s azt meglátás nélkül, belemélyedés nélkül, bornirtan másolták. Minden cél nélkül, a véletlenre bízva az ügyet — ott ahol leültek, elkezdték a vászón bal felső sarkán s mire a jobb alsó sarkáig eljutottak, készen is volt már a kép és a természetes természet. Avagy Manet, mikor megfestette Olympiáját, ugyancsak nem gondolt a jövőendő impresszionistákra. Hanem igenis festette azt a természetet, amit ő látott, ahogy ő látta, úgy ahogy neki az céljaira kellett.

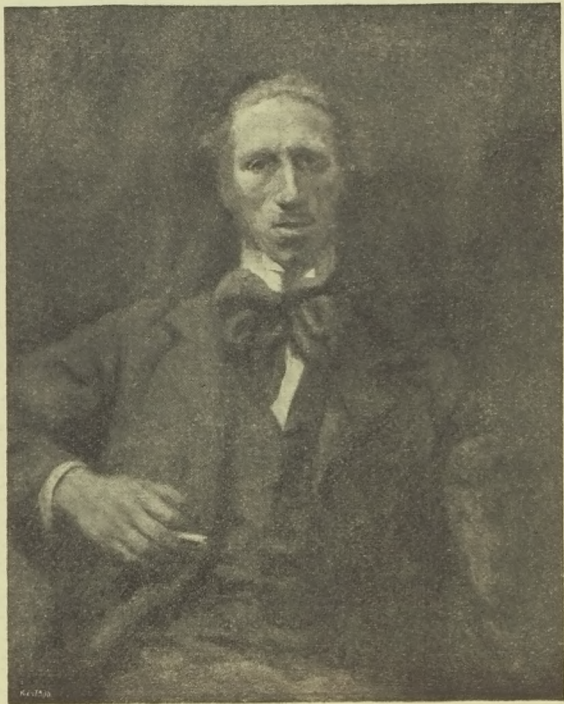
S óh, aztán jöttek az impresszionisták s a legstruktivebb festők egyikéből, Manet-ból lett akaratán kívül apja annak az iskolának, amely a legtöbb charlatánt nevelte.

A könnyű színfoltok, a rajzvéletlenségek, a pöttyemberek, a lapos tehének, a nyírfák jobbról, — gólya balról képek, amelyekkel festőik közönségük nagyobb izgalma csodálatos leleményességgel néha helyet is cseréltek.

HÁROM MODELL (1903)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

ARCKÉP (1906)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

ÜLŐ NŐ (1906)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

AZ ANYA (1907.)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban.

TANULMÁNY (1907.)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban.

KRISZTUS ÉS AZ EMAUSZI IFJAK (1907)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

KERTBEN (1907)

Kernstock Károly retrospektiv kiállítása a Művészházban

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

PATAK PARTJÁN (1910)

Avagy Cézanne, aki megutálta az élet és a piktúra sok-sok külsőségét, sallangjait; elbujt a világ elől s kereste formáit, kereste színeit; kereste az emberi testnek, a tájképnek, a nature morte-nak anyagszerűségét. Más értékekre mutatott rá, neki a vonal nem volt csak dekoratív üres cél, szép tarka-barka képzet, neki a szín eszköz volt. Cézannétől vajon ezt az elmélyedést tanulják-e? Igen vannak, kiket úgy Cézanne, mint Manet, mint Courbet, Leonardo, Giotto vagy a görögök erre tanítanak. De az iskola csak úgy, mint mindég, a külsőt, a formalizmust, az olcsón, könnyen hozzáférhetőt veszi át. Courbet-től színeskedők lesznek, Manetből laposak, egy síkban utazók, Manetből köd, nyirfa és gólya, Giottoból nem az ő festői, rajzi, látási pozitívumait, hanem a renaissance-hangulatot veszik be és át. A görögökből, ebből a legelevenebb, legtartalmasabb művészetből lett a legszárazabb, legüresebb akadémia; s Cézannéból ugyan mi lett? A legtöbb festett citrom.

A művészet, avagy mondjuk a festészet, mindig a természetből indult ki. A primitív ember, tudjuk, a körülötte létező életet érzekelte meg legelőbb. A gyerek pedig amikor rajzol, avagy pláne ha embert rajzol, meglátja a fejét, amin a szem van, az orr, a száj, a fül vannak, s a végtagokat, amelyekkel jár, cselekszik. Többet nem vesz észre, többet nem tud visszaadni. De mikor ezt csinálja a gyerek, természetet rajzol, azt a természetet rajzolja, amelyet az ő értelmi foka megértett.

Értelmének fejlődésében, ha speciálisan diszponálva is van rája, mindég tovább és tovább fog jutni megismerésével, de amint nem a természet az, amit kicsi korában látott fejletlen intellektussal, úgy sohasem lesz a természet az sem, amit később csinál belőle.

Az eszközök ugyanis, amelyekkel a festő dolgozik s amelyekkel a természet dolgozott, nagyon, de nagyon is különbözők. Nekünk nincs életsejtünk, nekünk nincs vízpáránk, nekünk nincs napsugarunk. Hanem van pemzlink, egy síkunk, festékünk s még egy pár ilyen nyomorult eszközünk. Hiába ülünk a természet elé, hogy azt lemásoljuk, mint egy kamera obszkura, nincs fényérzékeny lemez bennünk, hiába akarjuk lefesteni olyan színesnek, amilyennek látjuk, nincs napsugarunk.

Van, az igaz, hogy van nekünk embereknek valamink, ami horderejében azokkal egyenértékű és ez az értelmünk.

Ez az az eszköz, amellyel a természet előtt fel kell fegyverkeznünk, ez az a valami, amivel a művésznak a természet elé kell mennie akkor, ha alkotni akar s ha ahhoz a természet segítségét keresi. Nem tudományt a festésben, nem érzések játékát, hanem igenis értelmet a festésben, fegyelmezett emberi agymunkát. Ne abban keressük a festő értelmét, hogy milyen ideológiák szolgálatába viszi művészetét, hanem igenis abban, hogy milyen művészi, festői értékeket tud kibányászni a természet örök nagy bányájából.

S hogy igenis mennyire az értelmek, a kulturák csinálják a természetből a meglátást, benne van a művészettörténet különböző jelenségeiben. Különböző művészetek különböző kulturák s akik művészetükben mindég a természetből indultak ki, külső formáikban milyen különböző, de lényegben teljesen egyező eredményekre jutottak.

Milyen más a japánok természetlátása, a rajza, s más a görög vázák rajza. Mennyire különbözik egymástól a Giotto természete a Michel Angelótól.

A görög Aphroditék, ezek a tökéletes példányai a görög világ nőszépség-képzetének, milyen mások külső jelenésükben, ha szemközt helyezzük a párisi Musée Guimetben levő Lakme szoborral. S megvallom, első látásra a nekünk oly szép görög arányok, a görög fej, a görög váll, a mell, a csipők, a medence, a karok és lábak mellett a hindu Vénusz csucsos feje, nagy, gömbölyű szája, keskeny válla, nagy, két gömbölyű melle, egész keskeny dereka s nagy medencéje idegenszerűleg hat, pedig hát a buddhista kultúra is egy régi, egy nagy, egy óriási kultúra volt s előttük és nekik, amikor Lakmet, a szépség istennőjét, a budha Vénust olyannak ábrázolják, aki előtt egy görög ember hanyatt esnék, — bizonyosan az volt a leg-tökéletesebb szép, a szerelem és a női test formáinak legnagyobb szerű elképzelése, ábrázolása. Ezek a művek mind-mind a természetből indultak ki, csak az út, a kultúra, amelyikkel oda-jutottak, az volt mindenütt más és más.

Én a művészet mai forrongását egy nagy, óriási tisztulási folyamatnak tekintem. Tisztu-

lasi folyamatnak, amely, mint a láztól, úgy akar megszabadulni mindazoktól a külsőségektől, amelyek a festészetben ma még igen fontos szerepet játszanak. A természet nincs azzal a különböző divatos jelleggel festve vagy megteremtve. A természetben nincsenek színek s így jómagam hibának tartom, ha valaki színnel akar célt érni. Hiba az, ha valaki felteszi magában, hogy a tónust keresi, a természetben nincs ebben az értelemben tónus, hibának tartom, ha valaki grafikát csinál, mert a természetben nincs grafika. A természetben vannak alanyok s azokat rajz határolja, azok gömbölyűek. Ezt mutatja rajzuk és a tónus. De rajz és tónus egyik sem külön álló, önmagában egész valami, hanem igenis a tárgynak a tulajdonsága s ez a tulajdonsága nekünk segédeszköz magának a tárgynak az ábrázolásához.

Ha valaki csak a színeit látja meg a természetnek és azt valahogy egymás mellé aplikálja, még ha tetszetősen is, a természetből csak egy kis felületet látott meg. Ha valaki tónusokat érzékel meg s egymás mögé rakja őket, csak egy kis érzélgést kapott. Ha valaki egy embert csak vonalakban ád, ugyan hova tette az a vonalak közt lévő testet? Igen, a testet, mert a természetnek teste is van, az gömbölyű és nem lapos, az nemcsak szín, nemcsak tónus, nem vonal, az: anyag, amely magában zártan van és van azonkívül még a környezetében is. Ezt, ezt a természetet kell segítségül hívni, ezt kell interpretálni, oda kell menni eléje s keresni a jelenséget, amely ezeket a képzeteket velünk addig ismerteti, míg a tudatára jövünk — ezt azután a legegyszerűbb formában fel kell dolgozni, a vonal, a szín, a tónus segítségével. Amikor nem lehet görbe utakon festeni fonák formalizmusokkal, hanem amikor egyszerűen, értelmesen festünk, akkor annak mondania is kell valamit festői értelemben. Próbáljuk meg nézni, melyek is azok az egyszerű eszközök, utak, amelyekkel a természet értelméhez hozzáférközünk.

Kapcsoljuk ki magunkból az összes tudottakat, tegyük félre az izmusokat, ne lássuk folyton magunk előtt az azokból kapott képzeteket. Hiszen azok, kik különböző korokban jó művészetet csináltak, sohasem törődtek az ő szabályaikkal.

Menjünk a természet elé s nézzünk meg például egy fejet. Azt látjuk többek között, hogy az gömbölyű, hogy szeme, füle, orra, szája, homloka, álla stb.-je van s nyakával együtt egy testből nő ki.

Nos, ez a fej gömbölyű, de a sik, amelyre kerül lapos s ettől a siktól a gömbölyű fejjel cselekvődik meg a piktúra egész története, a piktör összes szenvedése.

Ha valaki olyannak akarja megfesteni, amilyen ott a természetben, no azt ugyan sohasem fogja megcsinálhatni, a már említett véges anyagok miatt. Ha pedig valaki megelégedve a rája tett impresszióval festi, úgy az könnyen eldobott magától olyan segítséget, amellyel közelebb jutott volna a megoldáshoz.

Szerintem nézzük meg azt a fejet, rögzítsük meg az impresszióját s azután a gömbölyűséget, a pofacsontot, a homlokot, az állat abban a mértékben szerepeltessük, amilyen mértékben a képzetet nekünk visszaadni mindezek a segítségünkre lehetnek. S ha az állkapocs segít engeen egy fejhez jobban, mint az orr, úgy az állkapocsot fogom hangsúlyozni az orr rovására, s viszont.

Egy másik alkalommal a szem és a szemgödör adja a jellegzetességet, úgy azt fogom hangsúlyozni, egyszóval mindég azt, amit a legfontosabbnak tartok. Ha egy mozgó test kifejezéséhez: erősebben ellendült és ezáltal a megszokottnál hosszabb kar, láb, törzs adja meg az általam kívánt egyensúlyt, — vagy ha egy test mozdulatához egyik vagy másik izom erősebb hangsúlyozásával kapom meg az általam kívánt egyensúlyt, — vagy ha egy vonal hangsúlyozásával az anyagot, a testet jobban tudom érzékelni, avagy ha egy világosan vagy sötéten alkalmazott tónussal segíteni tudom célomat, avagy ha a színek a természetadta értékben, de fokozottabban, vagy halványabban felelnek meg célomnak, mindig habozás nélkül fogom ezeket az eszközöket, célom: az egész harmoniája érdekében felhasználni.

A művész nem lehet a természet tükre; hanem igenis, amily mértékben tudott a természetből új értékeket hozni, ez igenis tükre az ő intellektusának. Az előidézett szociális visszahatás pedig korának értelmi nivóját adja.

KERNSTOCK KÁROLY

KATALÓGUS
KERNSTOCK KÁROLY
RETROSPEKTIV KIÁLLÍTÁSÁHOZ

WALTON

1870

WALTON

KERNSTOCK KÁROLY VÁZLATKÖNYVÉBŐL (1911.)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban.

KARTON ÜVEGVÁZLATOK (1911)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

- 1 Arckép. Léederer Arthur ur tulajdona.
- 2 Üvegablakhoz tervezet. Ára 800 korona.
- 3 Parasztasszony. Özv. dr. Engelman Zsigmondné urnő tulajdona.
- 4 Arckép. Sólyom Gyula ur tulajdona.
- 5 Félkegyelmű. Dr. Löwengard János ur tulajdona.
- 6 Dr. Molnár Viktor államtitkár ur arcképe.
- 7 Dr. Molnár Viktor államtitkár ur arcképe. Dr. Erdélyi Lajos ur tulajdona.
- 8 Este. Dr. Neumann Miksa ur tulajdona.
- 9 Arckép. Kovács Mátyás ur tulajdona.
- 10 Kertben. Özv. dr. Engelman Zsigmondné urnő tulajdona.
- 11 Látogatás. Bálint Zoltán ur tulajdona.
- 12 Vázlat. Ára 250 korona.
- 13 Szinezett rajz. Ára 200 korona.
- 14 Arckép. Dr. Löwengard János ur tulajdona.
- 15 Vázlat. Teltsch Ármin ur tulajdona.
- 16 Arckép. Dr. Kármán Samu ur tulajdona.
- 17 Arckép. Weiser Kálmán ur tulajdona.
- 18 Arckép. Egger Géza ur tulajdona.
- 19 Arckép. Löwenstein Arnoldné urnő tulajdona.
- 20 Tanulmány. Lajta Pál ur tulajdona.
- 21 Szerelem. Dr. Dióssy Béla ur tulajdona.
- 22 Vázlat báró Mednyánszky Lászlóról, Weiser Kálmán ur tulajdona.
- 23 Vázlat. Dr. Pollatschek Károly ur tulajdona.
- 24 Arckép. Löwenstein Arnold ur tulajdona.
- 25 Tájékp. Dr. Tausz Béla ur tulajdona.
- 26 Agitátor. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
- 27 Balatoni halászok. Fleischl Róbert ur tulajdona.
- 28 Arckép. Barát Kálmán ur tulajdona.
- 29 Arckép. Lingl Károly ur tulajdona.
- 30 Anya és gyermeke. Ára 10.000 korona.
- 31 Napnyugtakor. Özv. Serényi Miksáné urnő tulajdona.
- 32 Arckép. Dr. Molnár Viktor államtitkár ur tulajd.
- 33 Tanulmány. Weiser Kálmán ur tulajdona.
- 34 Szőlőben. Lingl Károly ur tulajdona.
- 35 Erdei lak. Dr. Jánossy Béla tulajdona.
- 36 Fiu akt. Komor Marcell ur tulajdona.
- 37 Szüretkor. Dr. Kohner Adolf ur tulajdona.
- 38 Hegyes táj. Gerő Béla ur tulajdona.
- 39 Pásztor fiu. Ára 1000 korona.
- 40 Terv egy üvegablakhoz Ára 1500 korona.
- 41 Erdőrészlet Nyerges-Ujfaluból. Révai Ödön ur tulajdona.
- 42 Női akt. Ára 1000 kor.
- 43 Női akt. Weiser Kálmán ur tulajdona.
- 44 Révai Ödönné urnő arcképe.
- 45 Erdei tájkép. Dr. Bálint Rezső ur tulajdona.
- 46 Erdei út. Révai Ödön ur tulajdona.
- 47 Őszi táj. Weiser Kálmán ur tulajdona.
- 48 Idyll. Spitzer Gyula ur tulajdona.
- 49 Kubikos. Ligeti Miklós ur tulajdona.
- 50 Diószedők. Vészi József ur tulajdona.
- 51 Fürdő gyermekek. Gábor Illés ur tulajdona.
- 52 Nógrádi aszonyok. Bakos Márton ur tulajdona.
- 53 Szilvaszedők. Dr. Jánossy Béla ur tulajdona.
- 54 Őszi délután. Kovács Mátyás ur tulajdona.
- 55 Eresz alatt. Dr. Stricker Mór ur tulajdona.
- 56 Nyugalom. Kovács Mátyás ur tulajdona.
- 57 Vázlat. Dr. Kármán Samu ur tulajdona.
- 58 Vázlat. Dr. Kovács Jenő ur tulajdona.
- 59 Nyugvó nap. Dr. Bartóky József államtitkár ur tulajdona.
- 60 Őszi eső. Miklós Andor ur tulajdona.
- 61 Ifjak. Ára 2400 korona.
- 62 Rálátás a Dunára. Ára 600 korona.
- 63 Kernstock Károly arcképe. Festette Rippl-Rónai József. Dr. Dióssy Béláné urnő tulajdona.
- 64 Önarckép. Dr. Dióssy Béláné urnő tulajdona.
- 65 Lovasok a víz partján. Bálint Dezső ur tulajd.
- 66 Magányos lovas. Lukács József ur tulajdona.
- 67 Arckép. Jánoshalmi Nemes Marcell kir. tan. ur tulajdona.
- 68 Rajzok.

TÁRGYMUTATÓ KERNSTOCK KÁROLY MŰVEIHEZ
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI SORRENDEN CSOPORTOSITVA

1895. **Arckép.** Champs Elysée, Páris.
1897. **Agitátor.** (Műcsarnok tavaszi kiállítása. Párisi világkiállítás. Szépművészeti Muzeum.)
1898. **Hajóvontatók.** (Műcsarnok téli kiállítása, Velence és München.) Megvette az udinei Cívico Museo.
Arckép. (Műcsarnok téli kiállítása.) A Ráth-díjjal kitüntetve.
Napnyugtakor. (Műcsarnok téli kiállítása és Pétervár.) A Műbarátok Köre díjával kitüntetve.
1899. **Szerelem.** (Műcsarnok téli kiállítása.)
Arcképtanulmány. (Műcsarnok téli kiállítása.)
1900. **Arckép.** (Műcsarnok tavaszi kiállítása.)
Arckép. " " "
1901. **Vasárnap délután.** (Műcsarnok tavaszi kiállítása.)
Női arckép. (Műcsarnok tavaszi kiállítása.)
Arcképtanulmány. (Műcsarnok téli kiállítása.)
Vasárnap. (Műcsarnok téli kiállítása.)
1902. **Anya és gyermeke.** (Műcsarnok, München és Lipcse.)
1903. **Tanulmány**
Idyll. (München, Berlin, Bécs.)
1904. **Három modell.** (A Rudics-díjjal kitüntetve.) Műcsarnok, Düsseldorf.
Tanulmány. (Női akt, vörös kréta-rajz)
1906. **Hazafelé.**
Krisztus és az emauszi ifjak.
Az anya.
Szilvaszedők. (Műcsarnok, Velence, Bécs.)
Kertben.
1907. **Pichler Győző arcképe.**
Ülő nő.
Tanulmány. (Női akt.)
1908. **Léederer Arthúr arcképe.** (A „Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre“ kiállítása, január hó 10-én.)
Szüretkor. (A „Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre“ kiállítása, február hó 13-án.)
Kertben.
Akt.
Révai Ödönné arcképe.
Pásztorfú. (Salon D'Automne.)
1910. **Fiu-akt.**
Két ifjú.
(Az „Uj Képek“ kiállítása, december havában.)
1911. **Vázlat.**
Karton üvegvaszlatok.
(„Nyolcak“ kiállítása április hó 29-én.)
Lovasok a vizpartján.
Tájkép.
Magányos lovas.
(Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban, november hó 25-én.)

RÉPERTORIUM A KERNSTOCK KÁROLYRÓL ÉS
MŰVÉSZETÉRŐL MEGJELENT HIRLAPI CIKKEKBŐL

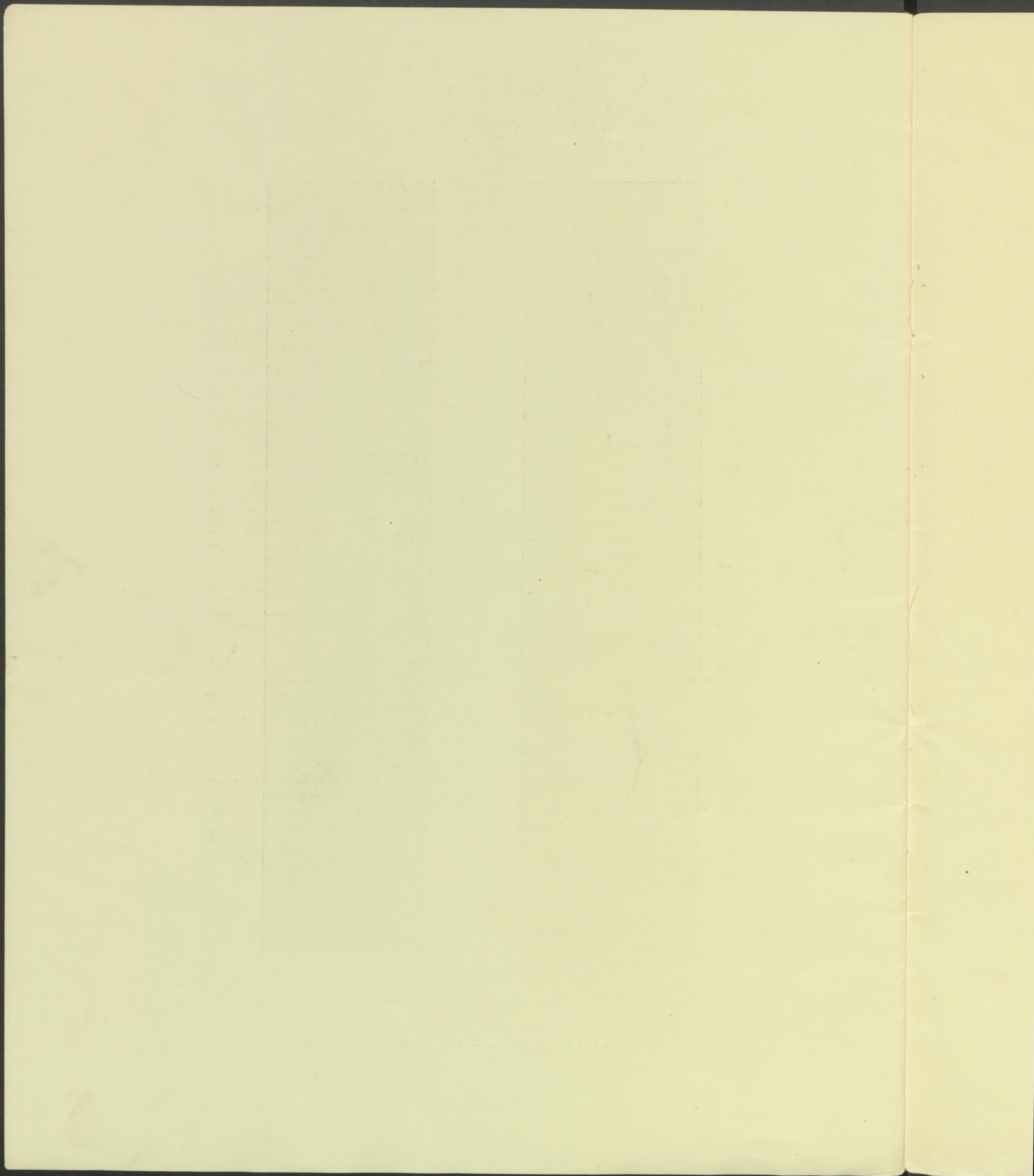
- A HÉT 1908. jan. 12. 1909. febr. 21., 19.
1910. jan. 9. 1911. április 30.
- AURORA 1911. 1–8. szám. január–szept.
- AZ UJSÁG 1908. január 11. 1908. április 5. és
15. 1909. december 31. 1910. december
31. 1911. jan. 1. és ápr. 29.
- ALKOTMÁNY 1902. április 5. és 15. 1908.
január 11. 1909. december 31. 1910.
december 31. 1911. jan. 1. és ápr. 29.
- ARAD ÉS VIDÉKE 1910. karácsonyi szám.
- BUDAPESTI HIRLAP 1902. április 5. és 15.
1908. január 11. 1909. december 31. 1910.
december 31. 1911. jan. 1. és ápr. 29.
- BUDAPESTI NAPLÓ 1902. ápr. 12., 17., 24.
1908. február 16.
- EGYETÉRTÉS 1902. ápr. 5. 1908. január 11.
1909. febr. 14. 1910. dec. 31. 1911. jan. 1.
1911. április 29.
- MAGYAR HIRLAP ápr. 5., 15., 24. 1908.
jan. 1. 1909. febr. 14. 1910. dec. 31.
1911. jan. 1. 1911. ápr. 29.
- MAGYARORSZÁG ápr. 5., 15., 24. 1908. jan. 1.
1909. febr. 14. 1910. dec. 31., jan. 1.
1911. ápr. 29.
- MŰVÉSZET 1907. (VI. évf.) 3. szám.
- NÉPSZAVA 1908. jan. 1. 1909. febr. 14.
1910. szept. 23. 1910. jun. 1. 1911.
ápr. 29.
- NEUES PESTER JOURNAL 1908. jan. 1.
1909. febr. 14. 1910. szept. 23. 1910.
jun. 1. 1911. ápr. 29.
- NYUGAT 1911. jan. 16. (Lengyel Géza „Uj
képek“ és Kernstock Károly „Kutató
művészet“. 1911. február 1. (Széljegyzet-
tek Kernstock képeihez).
- PESTER LLOYD 1902. ápr. 5. és 15. 1908.
jan. 11. 1909. dec. 31. 1910. dec. 31.
1911. jan. 1. és ápr. 29.
- PESTI HIRLAP 1902. ápr. 5. 1908. jan. 11.
1909. dec. 31. 1910. dec. 31. 1911. jan.
1., ápr. 29. és 1910. febr. 20. (A mi
neo-impresszionistáink).
- PESTI NAPLÓ 1902. ápr. 5., 9., 26. 1908.
jan. 11. 1909. febr. 14. 1910. dec. 31.
1911. jan. 1. és ápr. 29.
- RENAISSANCE 1911. március.
- UJ IDŐK 1908. január 19.
- VILÁG 1910. dec. 31. 1911. január 1. és
ápr. 29.

KARTON ÜVEGVÁZLALOK (1911)

Kernstock Károly retrospektív kiállítása a Művészházban

TUDNIVALÓK

a Művészházba való belépéshez, művésztagnak és műpártoló tagoknak.

KIVONAT AZ ALAPSZABÁLYOKBÓL.

I. Kik lehetnek az egyesület tagjai.

Az egyesület tagja lehet minden művész és művészpártoló, akit az igazgató szótöbbséggel tagnak elfogad. Az első művésztagnak, az utóbbiak műpártoló tagoknak neveztetnek.

I. A művésztagság háromféle:

- tiszteletbeli tag,
- törzstag (societaire)
- rendes művésztagnak.

Tiszteletbeli tagok azok a művészek, akiket a közgyűlés a művészet körül szerzett kiváló érdemeikért ilyenekül élethossziglan megválaszt és ezek a tagsági díjtól mentesek.

Törzstagok (societaire) azok, akik a rendes művésztagnak sorából e paragrafus szerint ilyenekké választatnák.

Rendes művésztagnak mindazok, akik vagy évi 20 korona tagdíjat fizetnek, vagy örökös tagságuk fejében egyszersmindenkorra 300 koronát fizetnek be az egyesület pénztárába.

II. A műpártoló tagság is háromféle:

- tiszteletbeli, ezeket a közgyűlés az egyesület körül szerzett kiváló érdemeikért élethossziglan választja s ezek a tagsági díjtól mentesek,
- alapító-műpártoló, ki egyszersmindenkorra az egyesület pénztárába 300 koronát befizet,
- rendes tag, aki évenként 20 korona tagsági díjat fizet.

II. A tagok jogai és kedvezményei.

1. Az egyesület minden tagja úgy a nyilvános, mint a magántárlatokat ingyen látogatja és ezenkívül családtagjainak kizárólagos használatára évenként 10 drb belépőjegyet kap melyet a tagdíj befizetését igazolva vehet át.

2. Minden tag aki évenként husz koronát fizet, valamint az alapító-műpártoló tagok részt vesznek az egyesület által rendezte műtárgyak kisorsolásában. A minden évben megejtendő sorsoláson

az egyesület annyi műtárgyat sorsol ki, hogy minden tagra feltétlenül jut minden évben tagilletményül egy-egy nyereségtárgy. A legnagyobb nyereségtárgy értéke 1000 korona. A sorsolás az igazgatóság által kidolgozandó szabályzat alapján hatósági ellenőrzés mellett, nyilvánosan minden év második felében tartatik meg.

3. Ingyen kapják a *Kultura* című, kéthetenként megjelenő, illusztrált irodalmi és művészeti folyóiratot.

4. Indítványozási és szavazati joggal bírnak a közgyűlésen. Az indítvány azonban a közgyűlés megtartása előtt legalább is 8 nappal az igazgatósághoz írásban beadandó.

5. Az egyesület rendes kiadványait díjtalanul, a renkiivüli kiadványokat pedig az igazgatóság megállapította kedvezményes árban kapják.

6. Az egyesület helyiségében rendezett művészeti felolvasásokat és előadásokat ingyenesen látogathatják.

7. Az egyesület kiállításain eladásra kerülő műtárgyak vételárából 5% kedvezményt kapnak.

8. A szavazási jog csak személyesen gyakorolható. Kivételt képeznek a jogi személyek akik közjegyzőileg igazolt meghatalmazottjuk útján gyakorolhatják szavazati jogukat.

III. A tagok kötelezettségei.

Az évi tagdíjat fizető művész és rendes műpártoló tagok tagsági díjaikat félévenként előre tartoznak megfizetni.

Azon tagok, kik tagdíjakkal hátralékban vannak, semminemü kedvezményekkel nem élhetnek.

A tagsági kötelezettség 3 évre terjed, de a kilépési szándék a 3-ik év vége előtt legalább 6 hóval írásban bejelentendő, mert ellenkező esetben a tagsági kötelezettség a további évek egész tartamára fenmarad félévi felmondással. Felmondani azonban csak a naptári év második felében lehet. Azon tagok, kik esedékes tagdíjaikat az év december 31-ig be nem fizették, a sorsolásban részt nem vehetnek.

Belépési nyilatkozat.

Alulírottak ezennel kijelentjük, hogy az alábbi jelzett időtől kezdve a MŰVÉSZHÁZ (művészeti egyesület) tagjai sorába lépünk s magunkat az alapszabályok betartására, valamint a tagdíjak fizetésére kötelezzük.

(Kérjük az egyes rovatokat sajátkezüleg, gondosan és olvashatóan kitölteni.)

Folyó szám	BELÉPŐ TAG			A tagság minősége a) alapító műpártoló tag b) rendes tag
	sajátkezü aláírása	állása	lakcíme	
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Ezt a lapot tessék kitöltve a Művészháznak (IV., Kristóf-tér 2.) beküldeni.

A legjobb kézi fecskendők készülnek a
Magyar Minimax R.-T.
gyárában
Budapest, VII., Kertész-utca 45. szám.

VIZKURÁK

Rendelő orvos:
dr. Ádám Zoltán

szénsavas-, élenyes-, villamos-fürdők; villamos
fényfürdők; villamosítás; kézi-, vibrációs és villamos
massage, forró légkezelés, Röntgen, a **Herczel-féle**

Fasor Sanatorium vizgyógyintézetében
Budapest, VII. kerület, Városligeti Fasor 9. szám.

A Művészház tagjainak Kárpáti Henrik
lakásberendező intézete (VIII., József-körut 25)
ahonnan a Művészház butorai is valók, minden
megrendelésnél 10% engedményt ad.

WILSON & VAN KEN

